

Príslušnosť orgánov Policajného zboru v konaní o priestupkoch

Anotácia: Základný rámec prejednávania priestupkov orgánmi Policajného zboru stanovuje zákon o priestupkoch, pričom odkazuje aj na osobitné predpisy. Príslušnosť orgánov Policajného zboru prejednávať priestupky však nie je určená iba týmto zákonom, ale aj osobitnými právnymi predpismi a tiež internými predpismi. Pri niektorých dopravných priestupkoch sú vecne príslušné orgány Policajného zboru a zároveň aj obecná polícia, sankcie však môžu ukladať rôzne.

Kľúčové slová: orgány Policajného zboru, príslušník obecnej polície, príslušnosť, konanie o priestupkoch

Príslušnosť: vecná, miestna a funkčná

Podľa § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) sú na konanie vecne príslušné správne orgány, ktoré určuje osobitný zákon; ak osobitný zákon neustanovuje, ktorý orgán je vecne príslušný, rozhoduje obec. Správny poriadok teda iba „odkazuje na osobitné predpisy pri určovaní vecnej príslušnosti správnych orgánov a len subsidiárne deklaruje, že ak z osobitného predpisu nevyplýva niečo iné, vecne príslušným na konanie je obec“¹. Pri skúmaní príslušnosti na konanie o priestupkoch je takýmto osobitným zákonom v prvom rade zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“). Ten vymedzuje vo svojej III. časti „Konanie o priestupkoch“ vecnú a miestnu príslušnosť orgánov na prejednanie priestupku.

Určenie vecnej príslušnosti na uskutočnenie priestupkového konania je jedným z prvých úkonov a jednou zo základných povinností správneho orgánu po tom, ako získal podnet na začatie konania o priestupku. Ak by vo veci konal vecne nepríslušný orgán, išlo by o nulitné rozhodnutie.² K uvedenému sa vyjadroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, podľa názoru ktorého „*existencia pôsobnosti orgánu verejnej správy je primárnou otázkou, ktorú je tento orgán povinný posúdiť pred tým, než začne vo veci konať, keďže týmto postupom sa má predchádzať vydávaniu nulitných aktov a tým aj zabezpečiť dodržanie základných zásad správneho konania, ako sú zásada zákonnosti a zásada hospodárnosti konania.*“³

Zákon o priestupkoch zveruje prejednávanie priestupkov zásadne okresným úradom s podmienkou „*ak zákon neustanovuje inak*“. Ďalšími orgánmi, ktoré výslovne uvádza v súvislosti s prejednávaním priestupkov sú obce a orgány Policajného zboru. Aj zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov zveruje Policajnému zboru ako jednu z úloh odhaľovať priestupky, zisťovať ich páchatel'ov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňovať a prejednávať.⁴ Kto je orgánom Policajného zboru, je uvedené v čl. 2 ods. 1 nariadenia prezidenta Policajného zboru č. 7/2002 o objasňovaní priestupkov a prejednávaní priestupkov v Policajnom zbore (ďalej len „nariadenie prezidenta Policajného zboru“), ktorý stanovuje, že orgánom Policajného zboru podľa zákona o priestupkoch sa na účely tohto nariadenia rozumie príslušník Policajného zboru objasňujúci priestupky.

Určenie miestnej príslušnosti vo väzbe na miesto spáchania priestupku má význam najmä pri jeho dokazovaní (ak vznikne potreba ohliadky alebo vypočutia svedkov), a preto nie je vhodné, aby sa miestna príslušnosť viazala na trvalý pobyt účastníka konania, keďže

¹ POTÁSCH, P., HAŠANOVÁ, J., MILUČKÝ, J., VALLOVÁ, J., 2017. *Všeobecné správne konanie – teória a prax*, s. 8.

² POTÁSCH, P. a kol., 2016. *Zákon o priestupkoch. Veľký komentár*, s. 218.

³ Pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. februára 2011, sp. zn. 2 Sžo 540/2009.

⁴ Pozri § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

jeho pobyt môže byť od miesta spáchania priestupku vzdialený a vecne príslušný správny orgán v mieste pobytu páchatel'a nemusí mať o situácii na mieste spáchania priestupku presné informácie.⁵ V tomto prípade sa nepoužijú ustanovenia správneho poriadku, keďže zákon o priestupkoch stanovuje miestnu príslušnosť vo svojom § 55. V zásade je na prejednanie priestupku miestne príslušný ten správny orgán, v ktorého územnom obvode bol priestupok spáchaný. Okrem zásady teritoriality sa uplatňujú dva odlišné postupy. Prvý súvisí s uplatňovaním zásady personality – ak priestupok spácha v cudzine občan Slovenskej republiky alebo cudzinec s trvalým pobytom na našom území, alebo ak nie je možné spoľahlivo zistiť miesto spáchania priestupku, v takom prípade priestupok prejedná správny orgán, v ktorého územnom obvode má alebo naposledy mal páchatel' trvalý pobyt. Druhý postup sa môže použiť na uľahčenie prejednávania priestupku alebo z iného dôležitého dôvodu, kedy miestny príslušný správny orgán postúpi vec na prejednanie inému správne mu orgánu, v ktorého územnom obvode sa páchatel' zdržiava alebo má pracovisko, avšak v tomto prípade musí ísť o vecne príslušný správny orgán.

Okrem vecnej a miestnej príslušnosti je pri prejednávaní priestupkov potrebné skúmať aj funkčnú príslušnosť. Tú ustanovujú osobitné právne predpisy alebo interné predpisy príslušného správneho orgánu.⁶ Ide o riešenie príslušnosti v prípadoch, keď sa príslušný správny orgán v zmysle jeho organizačnej štruktúry vnútorne člení. V takomto prípade bude v prvom stupni rozhodovať útvary ustanovené zákonom, určený štatútom, organizačným poriadkom alebo iným podobným predpisom, prípadne štatutárny orgán správneho orgánu. V osobitných správnych konaniach môže byť funkčná príslušnosť zverená aj kolektívnym orgánom, napr. komisiám.

Príslušnosť orgánov Policajného zboru na konanie o priestupkoch upravuje zákon o priestupkoch a osobitné predpisy. Interným predpisom upravujúcim objasňovanie a prejednávanie priestupkov je nariadenie prezidenta Policajného zboru. Okrem toho môžeme nájsť ustanovenia o príslušnosti aj v ďalších interných predpisoch, napr. organizačných poriadkoch okresných riaditeľstiev a pod. Podľa nariadenia o priestupkoch je policajt oprávnený prejednať v blokovom konaní a v rozkaznom konaní len priestupky určené § 52 ods. 2 a § 86 písm. a) zákona o priestupkoch. Samotné konanie o priestupku vykonáva policajt, ktorého na výkon konania o priestupku poveruje písomne v rámci svojej pôsobnosti riaditeľ alebo vedúci správneho orgánu. Podľa čl. 27 ods. 1 nariadenia o priestupkoch útvary Policajného zboru a správne orgány prejednávajú priestupky v blokovom konaní, v rozkaznom konaní a ústnym pojednaním a vydaním rozhodnutia.

Čl. 28 ods. 1 nariadenia o priestupkoch rieši miestnu príslušnosť podobne ako zákon o priestupkoch s týmito odlišnosťami. Na začatie konania o priestupku a na prejednanie priestupku je miestne príslušný ten správny orgán, v ktorého územnom obvode bol priestupok spáchaný, okrem priestupkov, ktoré prejednáva správny orgán služby železničnej polície Policajného zboru. Ide o priestupky uvedené v § 25 ods. 3 a ods. 6 písm. b), písm. c) a § 26 ods. 1, ods. 2 zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizovaní verejných športových podujatí“).

Ak nemožno určiť miestnu príslušnosť ako uvádza aj zákon o priestupkoch v § 55 ods. 2, príslušným je ten útvary Policajného zboru, v ktorého územnom obvode priestupok vyšiel najavo. Za miesto, kde priestupok vyšiel najavo, sa považuje to miesto na území Slovenskej republiky, kde sa niektorý z policajtov dozvedel, že bol priestupok spáchaný. Priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané v územnej pôsobnosti miest Bratislava

⁵ SPIŠIAKOVÁ, H., 2015. *Zákon o priestupkoch. Komentár*, s. 356.

⁶ POTÁŠCH, P. a kol. 2010. *Vybrané správne procesy (Teoretické a praktické aspekty)*, s. 182.

a Košice sa postupujú na prejednanie správneho orgánu, v ktorého územnom obvode sa páchatel' zdržiava alebo má pracovisko.

Keďže zákon o priestupkoch je k správneho poriadku zákonom špeciálnym a zároveň vo vzťahu k osobitným predpisom zákonom subsidiárnym, v konaní o priestupku, a teda aj pri určovaní príslušnosti, musí správny orgán prioritne aplikovať prípadný osobitný procesný režim, resp. inštitút, podľa špeciálneho zákona, ktorý tento priestupok upravuje, ak špeciálny zákon nemá osobitné procesné ustanovenia, použiť procesnú úpravu zákona o priestupkoch a v ostatnom postupovať podľa ustanovení správneho poriadku.⁷

Vecná príslušnosť orgánov Policajného zboru podľa zákona o priestupkoch

Zákon o priestupkoch vymedzuje príslušnosť orgánov Policajného zboru na prejednanie priestupkov vo svojom § 52 ods. 2 nasledovne. Orgány Policajného zboru prejednávajú priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. l), extrémizmu podľa § 47a ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Okrem toho zákon o priestupkoch stanovuje vo svojom § 86, že v blokovanom konaní môžu prejednávať orgány Policajného zboru priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, iné priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti verejnému poriadku, priestupky extrémizmu, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a priestupky proti majetku.

Priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky

Priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky upravuje zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) a zákon o priestupkoch. Okrem dvojitej právnej úpravy týchto priestupkov je určenie správneho orgánu príslušného na ich prejednanie sťažené aj tým, že oprávnenie prejednať tieto dopravné priestupky majú nielen orgány Policajného zboru, ale aj obecna polícia.

Príslušník obecnej polície je podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnej polícii“) oprávnený ukladať a vyberať v blokovanom konaní pokuty za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou pokynu vyplývajúceho z dopravnej značky zákaz zastavenia, zákaz stáť, zákaz vjazdu, zákaz odbočovania, zákaz otáčania, nízkoemisná zóna, prikázaný smer jazdy, prikázaný smer obchádzania, vyhradené parkovisko, obytná zóna, pešia zóna, školská zóna, zóna s dopravným obmedzením a parkovisko a zo všeobecnej úpravy cestnej premávky, ktorou sa zakazuje zastavenie, státie a vjazd vozidiel, ak ich zistil pri plnení úloh. Ďalej podľa § 8 ods. 1 písm. f) zákona o obecnej polícii je príslušník obecnej polície pri plnení úloh oprávnený zastavovať vozidlá, ak vodič vozidla spáchal priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorý je oprávnený prejednať v blokovanom konaní podľa predchádzajúcej vety, alebo ak ide o vozidlo, po ktorom bolo vyhlásené pátranie.

Orgány Policajného zboru majú, samozrejme, širšie kompetencie v tejto oblasti a sú príslušné na prejednanie dopravných priestupkov podľa zákona o priestupkoch, aj podľa zákona o cestnej premávke. Z uvedeného vyplýva, že niektoré dopravné priestupky sú oprávnení prejednávať príslušníci obecnej polície, aj orgány Policajného zboru. Rozdiel je však v oprávneniach, ktorými v súvislosti s tým disponujú, ako aj v sankciách, ktoré môžu za spáchaný priestupok uložiť.

⁷ PEKÁR, B., SREBALOVÁ, M., BARANCOVÁ, A. a kol. 2016. *Osobitné druhy správneho konania*, s. 75.

Obecný policajt napríklad nemôže od vodiča požadovať, aby mu predložil doklady na vedenie vozidla, nemôže vykonať prehliadku motorového vozidla, nemôže si vyhotoviť obrazový, zvukový ani iný záznam o priestupku, nemôže merať rýchlosť vozidla. M. Ružarovský v súvislosti s tým poukazuje na dôležitý fakt, že pri takejto právnej úprave má obecná polícia sťažené preukazovanie, či vodič so svojím vozidlom zastavil, alebo stál v rozpore so zákonom, alebo dopravnou značkou.⁸

Orgány Policajného zboru majú aj širšie možnosti ukladania sankcií a iných opatrení v súvislosti s priestupkami na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. V porovnaní s obecnými policajtmi, ktorí môžu podľa zákona o obecnej polícii za tieto priestupky ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty, orgány Policajného zboru môžu pri dopravných priestupkoch zadržať vodičovi motorového vozidla vodičský preukaz, osvedčenie o evidencii vozidla a technický preukaz. Príslušníci obecnej polície sú oprávnení len ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní, aj to však iba do výšky 50 eur podľa § 22 ods. 3 písm. b) prvého bodu zákona o priestupkoch.

V praxi tak môže nastať situácia, keď vodič motorového vozidla napr. poruší zákaz zastavenia alebo zákaz stáť a výška pokuty mu bude uložená podľa toho, či priestupok prejedná orgán Policajného zboru alebo obecný policajt. Orgán Policajného zboru je podľa § 139a ods. 7 písm. b) zákona o cestnej premávke **povinný** za tento priestupok uložiť pokutu 78 eur a obecný policajt je **oprávnený** uložiť za ten istý priestupok pokutu do 50 eur. Podobne je to pri porušení zákazu vjazdu – orgán Policajného zboru je za tento priestupok povinný uložiť 99 eur, obecný policajt zasa oprávnený uložiť pokutu iba do 50 eur.

Ak by vodič motorového vozidla spáchal jedným konaním viacero porušení povinností držiteľa vozidla uvedených v § 6a zákona o cestnej premávke (napr. zákaz predchádzania, rýchlosť jazdy, povinnosť zastaviť vozidlo na príkaz dopravnej značky, zákaz otáčania a cúvania, zákaz zastavenia a stáť), orgán Policajného zboru by mu určil výšku pokuty podľa najprísnejšie postihnutelného porušenia povinnosti. Obecný policajt má však obmedzenú príslušnosť na prejednávanie týchto priestupkov a mohol by ho sankcionovať iba za tie, ktoré je oprávnený prejednávať podľa zákona o obecnej polícii a zasa iba do výšky 50 eur.

Z hľadiska funkčnej príslušnosti prejednávanie priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky vykonávajú v prvom stupni okresné dopravné inšpektoráty okresného riaditeľstva Policajného zboru.

Priestupky proti verejnému poriadku

Orgány Policajného zboru sú podľa § 52 ods. 2 písm. b) zákona o priestupkoch príslušné prejednávať priestupky proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. l) zákona o priestupkoch. Takéhoto priestupku sa dopustí ten, kto v súvislosti s účasťou na verejnom zhromaždení alebo kultúrnom podujatí prístupnom verejnosti hrubo znevažuje, uráža alebo ohrozuje organizátora podujatia, zvolávateľa, usporiadateľa, zamestnanca prevádzkovateľa strážnej služby, dobrovoľníka alebo inú osobu podieľajúcu sa na organizovaní verejného podujatia, dozorný orgán, príslušníka obecnej polície, príslušníka Policajného zboru alebo delegáta zväzu verbálne, gestom, grafickým zobrazením alebo iným spôsobom.

Prejednávanie týchto priestupkov vykonávajú v prvom stupni oddelenia železničnej polície Policajného zboru krajského riaditeľstva Policajného zboru.

Priestupky extrémizmu

Priestupky extrémizmu upravuje § 47a zákona o priestupkoch. Ide o jednu skupinu priestupkov proti verejnému poriadku. Za extrémizmus sa považujú verbálne, grafické,

⁸ Bližšie pozri RUŽAROVSKÝ, M., 2018. *Mestská polícia verzus štátna polícia – komparácia oprávnení v doprave*. [online]. [citované 16. februára 2019]. Dostupné na internete: <https://www.pravenoviny.sk/mestska-policia-verzus-statna-policia-komparacia-opravneni-v-doprave>.

fyzické alebo iné aktivity spojené spravidla s vyhraneným ideologickým alebo iným kontextom, ktoré vyvíjajú jednotlivci alebo skupiny osôb s názormi výrazne vybočujúcimi zo všeobecne uznávaných spoločenských noriem so zreteľnými prvkami intolerancie, najmä rasovej, národnostnej, náboženskej alebo inej obdobnej neznášanlivosti, ktoré útočia proti demokratickým princípom, spoločenskému usporiadaniu, základným ľudským právam, životu, zdraviu, majetku alebo verejnému poriadku.⁹ Legálna definícia tohto pojmu však v súčasnosti neexistuje.

Priestupky extrémizmu (podobne ako priestupky proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. l) zákona o priestupkoch) boli do zákona o priestupkoch doplnené na základe zákona o organizovaní verejných športových podujatí. Ak by sa však osoba dopustila priestupku extrémizmu v súvislosti s účasťou na verejnom športovom podujatí, takýto priestupok sa podľa § 26 ods. 2 zákona o verejných športových podujatiach považuje za priestupok diváckeho násillia a príslušnosť na jeho prejednanie treba skúmať podľa tohto zákona.

Pri skúmaní príslušnosti orgánu Policajného zboru treba tiež rozlišovať, či konanie, ktoré má znaky extrémizmu, naplnia skutkovú podstatu trestného činu, alebo ide len o priestupok. V súvislosti s tým sa objavujú aj názory, že policajti úmyselne kvalifikujú konanie páchatel'ov ako priestupok v situáciách, kedy nevedia dostatočne preukázať, že skutok by mohol byť trestným činom.¹⁰

Prejednávanie týchto priestupkov vykonávajú v prvom stupni oddelenia železničnej polície Policajného zboru krajského riaditeľstva Policajného zboru.

Vecná príslušnosť podľa osobitných právnych predpisov a funkčná príslušnosť

Zákon o priestupkoch poskytuje ochranu určitému druhu spoločenských vzťahov, ktoré sú upravené normami správneho práva, na ochrane ktorých má štát záujem. Tieto vzťahy sú však upravené viacerými zákonmi.¹¹ V tejto časti sa budem venovať niektorým právnym predpisom, na základe ktorých prejednávajú orgány Policajného zboru aj iné priestupky, než aké už boli spomenuté.

Zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“) upravuje podmienky a postup pri vydávaní občianskych preukazov a vedenie evidencie občianskych preukazov. Vo svojom § 14 upravuje priestupky na úseku občianskych preukazov. Takéhoto priestupku sa môže dopustiť osoba, napr. ak úmyselne použije neoprávnené pozmenený občiansky preukaz alebo zneužije cudzí občiansky preukaz, úmyselne zničí alebo poškodí občiansky preukaz, prijme občiansky preukaz ako predmet záložného práva alebo ho odoberie pri vstupe do objektu, na pozemok alebo v súvislosti s poskytovaním služieb, odovzdá občiansky preukaz ako predmet záložného práva alebo ho odovzdá pri vstupe do objektu, na pozemok alebo v súvislosti s poskytovaním služieb, a ďalšími konaniami.

Zákon o občianskych preukazoch ustanovuje ako orgán príslušný na prejednanie týchto priestupkov okresné riaditeľstvo Policajného zboru, ktoré aj vykonáva agendu občianskych preukazov – prijíma žiadosti o vydanie občianskeho preukazu, vydáva občianske preukazy, vydáva potvrdenia o občianskych preukazoch atď. Nariadenie prezidenta Policajného zboru stanovuje vecnú príslušnosť pre odbor poriadkovej polície okresného riaditeľstva Policajného zboru. Povinnosti na úseku občianskych preukazov pre občanov

⁹ Koncepcia boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019.

¹⁰ Bližšie pozri SMIEŠKO, I. 2017. *Internet a trestné činy extrémizmu*, s. 166.

¹¹ SPIŠIAKOVÁ, H. 2015. *Zákon o priestupkoch. Komentár*, s. 14.

alebo ich opatrovníkov, sú uvedené v § 11 a 12 zákona o občianskych preukazoch. V minulosti sa však vyskytovali prípady, kedy policajti sankcionovali občanov za to, že nemali občiansky preukaz pri sebe, hoci takúto povinnosť zákon o občianskych preukazoch (ani žiaden iný) neukladá.¹²

Zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje okrem iného aj priestupky a sankcie za porušenie tohto zákona. Priestupku na tomto úseku sa dopustí napr. ten, kto prekročí štátnu hranicu mimo hraničného priechodu, ak tento spôsob prekračovania štátnej hranice neumožňuje medzinárodná zmluva alebo osobitný predpis, kto sa neoprávnene zmocní cudzieho cestovného dokladu alebo ho zneužije, kto uvedie nepravdivé údaje do žiadosti o vydanie cestovného dokladu, ale aj kto neodovzdá bezodkladne neplatný cestovný doklad atď.

Vecná príslušnosť na prejednanie týchto priestupkov je stanovená pre okresné riaditeľstvo Policajného zboru príslušné podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu občana alebo miesta, kde si občan podá žiadosť o vydanie cestovného pasu a v blokovanom konaní pre útvary Policajného zboru oprávnený vykonávať kontrolu cestovných dokladov osôb prekračujúcich štátnu hranicu. Priestupky súvisiace s cestovným dokladom cudzinca prejednávajú útvary Policajného zboru a v blokovanom konaní aj útvary Policajného zboru oprávnený vykonávať kontrolu cestovných dokladov osôb prekračujúcich štátnu hranicu.

Vecnú príslušnosť stanovuje okrem zákona aj nariadenie prezidenta Policajného zboru, a to pre odbor poriadkovej polície okresného riaditeľstva Policajného zboru. V rámci neho má funkčnú príslušnosť oddelenie dokladov, príslušné podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu občana. Nariadenie prezidenta Policajného zboru stanovuje tiež funkčnú príslušnosť pre priestupky súvisiace s cestovným dokladom cudzinca. Konanie o nich vykonávajú v prvom stupni základné útvary služby poriadkovej polície Policajného zboru a základné útvary služby hraničnej a cudzineckej polície Policajného zboru. Orgány Policajného zboru však nie sú príslušné na prejednanie priestupkov súvisiacich s diplomatickým pasom alebo služobným pasom – tie prejednáva Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky.

Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tiež upravuje priestupky a ustanovuje sankcie za porušenie povinností podľa tohto zákona. Priestupku na úseku zbraní a streliva sa dopustí ten, kto bez povolenia vyrobí alebo zadováži sebe, alebo inému zbraň, alebo strelivo podliehajúce povoleniu konaniu, ohláseniu a evidencijnej povinnosti, alebo ich bez povolenia prechováva, alebo vykonáva činnosť, na ktorú je potrebné povolenie podľa tohto zákona, poruší povinnosti stanovené týmto zákonom alebo urobí čestné vyhlásenie podľa tohto zákona, ktoré sa nezakladá na pravde.

Vecná príslušnosť na prejednanie priestupkov je zákonom stanovená pre okresné riaditeľstvá Policajného zboru. Nariadenie prezidenta Policajného zboru konkretizuje vecnú príslušnosť pre odbory poriadkovej polície okresných riaditeľstiev Policajného zboru. Funkčne príslušné je oddelenie správnej služby.

Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) upravuje okrem iného aj priestupky a iné správne delikty na úseku kontroly hraníc a pobytu cudzincov na našom území.

¹² Bližšie pozri PUŠKÁR, A. Zákonná povinnosť nosiť občiansky preukaz pri sebe neexistuje. [online]. [citované 18. februára 2019]. Dostupné na internete: <https://www.najpravo.sk/rady-a-vzory/rady-prekazdeho/o/zakonna-povinnost-nosit-obciansky-preukaz-pri-sebe-neexistuje.html?print=1>.

Priestupku na úseku kontroly hraníc sa dopustí štátny príslušník tretej krajiny alebo občan Európskej únie, alebo jeho rodinný príslušník, ak neoprávnené prekročí vonkajšiu hranicu, ak sa úmyselne vyhne alebo sa odmietne podrobiť hraničnej kontrole pri prekročení vonkajšej hranice, alebo ak hraničnej kontrole predloží cudzí cestovný doklad, iný doklad oprávňujúci na prekročenie vonkajšej hranice alebo vízum ako vlastné. Priestupku na tomto úseku sa však môže dopustiť aj iná osoba ako cudzinec, a to napr. ak neumožní vstup policajtovi alebo vjazd dopravného prostriedku na pozemok v blízkosti vonkajšej hranice, neumožní vstup policajtovi, alebo vjazd dopravného prostriedku na pozemok v prihraničnom území vonkajšej hranice pri vykonávaní pátrania po osobách, ktoré sú podozrivé zo spáchania trestného činu alebo priestupku súvisiaceho s kontrolou hraníc, pri hraničnej kontrole predloží cudzí cestovný doklad, iný doklad oprávňujúci na prekročenie vnútornej hranice alebo iné vízum ako vlastné atď.

Priestupku na úseku pobytu sa dopustí štátny príslušník tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na našom území alebo poruší povinnosti ustanovené zákonom o pobyte cudzincov. Porušením povinností stanovených zákonom o pobyte cudzincov sa priestupku môže dopustiť aj občan Európskej únie a jeho rodinný príslušník. Každý (a teda aj občan Slovenskej republiky) sa môže dopustiť priestupku na úseku pobytu v prípade, že nájde alebo inak získa cestovný doklad cudzinca alebo doklad o pobyte, alebo doklad vydaný podľa zákona o pobyte cudzincov, a neodovzdá ho bezodkladne najbližšiemu útvaru Policajného zboru. Taktiež sa každý môže dopustiť priestupku tým, že pri podaní žiadosti o overenie pozvania¹³ uvedie nepravdivé, neúplné alebo zavádzajúce údaje, alebo predloží falošné, alebo pozmenené doklady, alebo doklad inej osoby.

Podľa zákona o pobyte cudzincov tieto priestupky prejednáva útvar Policajného zboru. Funkčná príslušnosť je stanovená nariadením o priestupkoch – konanie o týchto priestupkoch vykonávajú v prvom stupni základné útvary služby poriadkovej polície Policajného zboru (obvodné oddelenia) a základné útvary služby hraničnej a cudzineckej polície Policajného zboru (oddelenia hraničnej kontroly¹⁴ a oddelenia cudzineckej polície¹⁵).

Zákon o organizovaní verejných športových podujatí upravuje priestupky veľmi široko vzhľadom na súčasnú nepriaznivú verejno-poriadkovú situáciu na športových podujatiach. Priestupku na tomto úseku sa môže dopustiť okrem účastníka podujatia aj organizátor podujatia, hlavný usporiadateľ, bezpečnostný manažér alebo usporiadateľ, dozorný orgán, delegát zväzu a iné osoby najmä nesplnením povinností vyplývajúcich im z tohto zákona a inými konaniami uvedenými v jeho § 25. Samostatnou kategóriu priestupkov sú priestupky diváckeho násillia, ktoré zahŕňajú konania uvedené v § 26 tohto zákona vrátane činov, ktoré majú znaky priestupku proti verejnému poriadku, priestupku extrémizmu, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku podľa osobitného predpisu, agresívnej povahy spáchané v súvislosti s účasťou na podujatí.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o organizovaní verejných športových podujatí prejednávajú priestupky podľa tohto zákona orgány Policajného zboru. Podľa nariadenia o priestupkoch vybrané priestupky na tomto úseku prejednávajú v prvom stupni oddelenia železničnej polície Policajného zboru krajských riaditeľstiev Policajného zboru a tiež odbor alebo oddelenia súkromných bezpečnostných služieb krajských riaditeľstiev Policajného zboru.

¹³ Pozvanie je podporný doklad, ktorý slúži zastupiteľskému úradu na rozhodovanie v konaní o udelení schengenského víza.

¹⁴ Pozri č. čl. 3 ods. 1 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 120/2012 o činnosti oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru v znení neskorších predpisov.

¹⁵ Pozri čl. 4 ods. 1 písm. d) nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 12/2010 o činnosti oddelení cudzineckej polície Policajného zboru a oddelení azylu Policajného zboru.

Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov upravuje poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a výkon štátneho dozoru Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a kontroly Policajným zborom v oblasti súkromnej bezpečnosti. Priestupku na úseku súkromnej bezpečnosti sa dopustí napr. ten, kto bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou alebo technickou službou, kto sa pri výkone fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva vydáva za policajta alebo za inú osobu, ktorá plní úlohy verejnej správy, kto ako zamestnanec nepredloží prevádzkovateľovi doklady preukazujúce jeho bezúhonnosť a spoľahlivosť atď.

Tieto priestupky prejednáva buď Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, alebo krajské riaditeľstvo Policajného zboru, podľa toho, koho činnosťou boli zistené alebo komu boli oznámené. Funkčne príslušným útvarom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je Úrad súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru a funkčne príslušným útvarom krajského riaditeľstva Policajného zboru je odbor súkromných bezpečnostných služieb alebo oddelenie súkromných bezpečnostných služieb¹⁶.

Zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravuje priestupky vo svojom § 11. Priestupku na tomto úseku sa dopustí ten, kto poruší zákaz fajčenia podľa tohto zákona alebo umožní užívať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, osobe mladšej ako 18 rokov. Okrem obce, obecnej polície, orgánov verejného zdravotníctva a iných orgánov prejednáva niektoré priestupky aj Policajný zbor.

Policajný zbor však môže prejednávať iba zákaz fajčenia v blokovom konaní, a to iba vtedy, ak je porušený zákaz fajčenia na verejných letiskách, v dráhových vozidlách verejnej osobnej dopravy, vo vozidlách osobnej dopravy, v priestoroch staníc a zastávok, v čakárňach, v prístreškoch a na zastávkach, na krytých nástupištiach a v uzavretých verejných priestoroch súvisiacich s touto dopravou určených pre cestujúcich, na otvorených nástupištiach do vzdialenosti štyri metre od vymedzenej plochy nástupíšť. V ostatných prípadoch, ak je porušený zákaz fajčenia (napr. v zdravotníckych zariadeniach, školách, divadlách, kinách, výstaviskách, úradných budovách atď.) nie je Policajný zbor príslušný na prejednanie takéhoto priestupku.

Ďalšími právnymi predpismi, ktoré stanovujú vecnú príslušnosť orgánov Policajného zboru na prejednanie priestupkov, sú zákon č. 474/2013 Z. z. o výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov, zákon č. 282/2002 Z. z. ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov, zákon č. 445/1990 Zb. ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona č. 102/2010 Z. z. atď.

Záver

Priestupky upravuje veľké množstvo právnych predpisov z rôznych oblastí verejnej správy, a preto ich prejednáva viacero správnych orgánov. Najmä laická verejnosť má často pochybnosti, kedy je konkrétny priestupok oprávnený prejednať Policajný zbor, kedy obecná polícia, okresný úrad či iný orgán. Toto môže negatívne vplývať na oznamovanie priestupkov,

¹⁶ Odbor súkromných bezpečnostných služieb je v štruktúre Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, v štruktúrach ostatných krajských riaditeľstiev Policajného zboru vykonávajú činnosť na úseku súkromnej bezpečnosti oddelenia súkromných bezpečnostných služieb.

čo je dôležité z toho hľadiska, že podkladom na začatie konania o priestupku je aj oznámenie občana o priestupku¹⁷. Policajt je však povinný prijať oznámenie o priestupku, aj keď nie je vecne alebo miestne príslušný, zabezpečiť vykonanie služobného zákroku a následne priestupok oznámiť vecne a miestne príslušnému orgánu oprávnenému objasniť priestupok, o čom oznamovateľa bezodkladne vyrozumie.

Ako najjednoduchšie sa javí určovanie miestnej príslušnosti. Tá je upravená v zákone o priestupkoch v § 55 ods. 1. Podrobnejšie je upravená v nariadení o priestupkoch v čl. 28 – v podstate v súlade so správnym poriadkom, pričom výnimku majú priestupky, ktoré prejednáva správny orgán služby železničnej polície Policajného zboru. Pri určovaní miestnej príslušnosti však môže nastať kompetenčný konflikt, a to buď pozitívny, keď chce konať vo veci viaceré správnych orgánov, alebo negatívny, keď nechce konať žiadny orgán. V prípade pozitívneho kompetenčného konfliktu je riešením dohoda miestne príslušných orgánov, avšak právne názory nie sú jednotné v tom, či takáto dohoda má mať písomnú formu, alebo stačí, ak je neformálna. Ak sa správne orgány nedohodnú, uplatňuje sa zásada predstihu, čiže vo veci rozhodne ten správny orgán, ktorý začal konanie ako prvý. Pri negatívnom kompetenčnom konflikte musí rozhodnúť o správnom orgáne príslušnom na prejednanie priestupku ich najbližší spoločný nadriadený útvar Policajného zboru¹⁸.

Vecná príslušnosť orgánov Policajného zboru je určená zákonom o priestupkoch, osobitnými právnymi predpismi a tiež nariadením o priestupkoch. Nariadenie prezidenta Policajného zboru upravuje vo svojom čl. 29 vecnú príslušnosť na prejednávanie iba niektorých priestupkov. Ide v podstate o zdvojenú právnu úpravu, keďže čl. 29 rieši aj funkčnú príslušnosť, ktorá je upravená aj v ďalších interných predpisoch, a to v organizačných poriadkoch okresných riaditeľstiev, v nariadení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 120/2012 o činnosti oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru v znení neskorších predpisov, v nariadení ministra vnútra Slovenskej republiky č. 12/2010 o činnosti oddelení cudzineckej polície Policajného zboru a oddelení azylu Policajného zboru a ďalších. Vymedzenie vecnej a funkčnej príslušnosti vo viacerých právnych predpisoch je síce pre náš právny poriadok typické, avšak podľa môjho názoru takáto právna úprava pôsobí neprehľadne. Keďže rozhodnutie vecne nepríslušného správneho orgánu má za následok nulitný akt, je v záujme občanov, aby si takúto základnú vec dokázali sami jednoducho skontrolovať (a prípadnú nepríslušnosť namietajú), čo je v súčasnosti pomerne zložité. Podľa môjho názoru by interné predpisy mali upravovať iba funkčnú príslušnosť a to buď iba v nariadení o priestupkoch (čo by bolo zrejme najprehľadnejšie), alebo v organizačných poriadkoch a podobných predpisoch v rámci úloh zverených jednotlivým útvarom Policajného zboru.

Literatúra

Monografie/knihy

PEKÁR, B., SREBALOVÁ, M., BARANCOVÁ, A. a kol., 2016. *Osobitné druhy správneho konania*. Banská Bystrica: Právnická fakulta UMB v Banskej Bystrici. ISBN 978-80-557-1133-1.

POTÁSCH, P. a kol., 2016. *Zákon o priestupkoch. Veľký komentár*. Bratislava: EUROKÓDEX. ISBN 978-80-8155-061-4.

POTÁSCH, P. a kol., 2010. *Vybrané správne procesy (Teoretické a praktické aspekty)*. Žilina: Eurokódex. ISBN 978-80-89447-19-0.

¹⁷ Pozri § 67 ods. 2 zákona o priestupkoch.

¹⁸ Bližšie pozri čl. 30 nariadenia o priestupkoch.

- POTÁSCH, P., HAŠANOVÁ, J., MILUČKÝ, J., VALLOVÁ, J., 2017. *Všeobecné správne konanie – teória a prax*. Bratislava: EUROKÓDEX. ISBN 978-80-8155-071-3.
- SMIEŠKO, I., 2017. *Internet a trestné činy extrémizmu*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-691-0.
- SPIŠIAKOVÁ, H., 2015. *Zákon o priestupkoch. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-8168-187-5.

Internetové zdroje

- PUŠKÁR, A. *Zákonná povinnosť nosiť občiansky preukaz pri sebe neexistuje*. [online]. [citované 18. februára 2019]. Dostupné na internete: <https://www.najpravo.sk/rady-a-vzory/rady-pre-kazdeho/o/zakonna-povinnost-nosit-obciansky-preukaz-pri-sebe-neexistuje.html?print=1>
- RUŽAROVSKÝ, M., 2018. *Mestská polícia verzus štátna polícia – komparácia oprávnení v doprave*. [online]. [citované 16. februára 2019]. Dostupné na internete: <https://www.pravenoviny.sk/mestska-policia-verzus-statna-policia-komparacia-opravneni-v-doprave>

Právne predpisy

- Nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 12/2010 o činnosti oddelení cudzineckej polície Policajného zboru a oddelení azylu Policajného zboru.
- Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 120/2012 o činnosti oddelení hraničnej kontroly Policajného zboru v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 7/2002 o objasňovaní priestupkov a prejednávani priestupkov v Policajnom zbore.
- Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Key words: bodies of the Police Force, municipal police officer, competence, proceedings on administrative infractions

Summary

The law on administrative infractions referring to certain special regulations establishes the basic framework for dealing with infractions by the Police Force. The competence of the bodies of the Police Force to deal with administrative infractions is not given only by the Act on Administrative Infractions, but also by other specific legislation as well as internal regulations. For some traffic offenses both the authorities of the Police Force and of the municipal police have subject-matter competence, however, they can impose sanctions differently. The definition of the subject-matter and functional competence in more legislation is typical of our legal order, however such regulation cannot work clearly and transparently. As the decision of a non-competent administrative authority results in an act that is null and void, the citizen should be able to find out the subject-matter competence of the administrative authority without the need for internal regulations.

*mjr. JUDr. Miriam Odlerová, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra správneho práva
e-mail: miriam.odlerova@minv.sk*

Recenzent: plk. doc. JUDr. Miroslav Felcan, PhD., LL.M.